

'We moeten kinderen meer uitdagen hun fysieke grenzen te verleggen'

24 juli 2018

Leerkracht en sportpedagoog Judith Stolwijk deed tijdens de master Physical Education and Sport Pedagogy bij Windesheim onderzoek naar risicoangst bij ouders en pedagogische professionals.

De conclusie van haar onderzoek is dat de beschermde omgeving die ouders en leerkrachten bieden, averechts kan werken op zowel de fysieke als mentale ontwikkeling van kinderen. 'Bijna iedereen beaamt de conclusie van mijn onderzoek, maar het is afwachten hoe serieus mijn signaal zal worden opgepikt', vertelt Stolwijk.

Kind is voortdurend in beeld

Volgens Stolwijk zijn er diverse oorzaken voor de in haar ogen overdreven angst voor risico's die zij signaleert bij ouders en leerkrachten. 'De maatschappij is veranderd, de gezinnen zijn kleiner en kinderen zijn voortdurend in beeld bij ouders. De sociale controle is groot, ook tussen ouders onderling. Ouders spreken elkaar aan onder het mom van "Laat jij dat toe?" Zo komt er een rem op allerlei vrijheden. Ook de mentaliteit is veranderd, voor veel ouders is het een tweede natuur om problemen voor hun kinderen op te lossen en risico's te vermijden. Als het regent of hard waait brengen ze hun kind met de auto naar school en ze vinden het niet prettig als hun kind in een boom klimt.'

Het helpt kinderen als je hun wensen serieus neemt en hen vraagt wat ze nodig hebben om hun doel te bereiken. 'Sommige kinderen vinden hoogtes eng, maar willen stiekem wel leren klimmen. Anderen hebben iets met snelheid maar zijn er tegelijkertijd bang voor. Als ze vertrouwen hebben in hun leerkracht en met de juiste begeleiding en een stappenplan hun fysieke grens leren verleggen, vergroot dat hun zelfvertrouwen. Ik vind dat dat aspect veel meer aan bod moet komen in ons bewegingsonderwijs.'

Hyperbeschermd omgeving

'Ik signaleer dat we in de huidige maatschappij de neiging hebben om in een kramp te schieten door onze kinderen een hyperbeschermd omgeving te bieden die hen belemmert in hun ontwikkeling. Ik geloof dat er een verband is tussen fysieke en mentale weerbaarheid, maar dat zou verder onderzocht moeten worden. Het is bijvoorbeeld interessant te achterhalen waarom jonge mensen tegenwoordig slechter lijken om te gaan met tegenslag en stress dan eerdere generaties.'

De wereld van aansprakelijkheidsexperts

Een ander onderwerp dat om meer onderzoek vraagt, is volgens de bewegingsdocent de wereld van aansprakelijkheid. Volgens Stolwijk dragen strenge veiligheids- en hygiënerichtlijnen voor kinderdagverblijven en scholen zoals de GGD die voorschrijft, bij aan een claimcultuur. 'Door al die instructies, ge- en verboden laat je het als gymleraar wel uit je hoofd om een wat risicovollere speelsituatie aan te bieden. Want zelfs als je aan alle veiligheidsplichten voldoet kan het gebeuren dat een kind loslaat uit de ringen en een blessure oploopt. Het leed is dan voor een gymleraar niet te overzien en de nasleep is enorm ingrijpend. Ik zou graag eens met aansprakelijkheidsexperts in gesprek gaan of zij zich bewust zijn van de maatschappelijke consequenties van de claimcultuur voor de fysieke en mentale gezondheid van komende generaties. Ik hoop dat er in gesprekken meer bewustwording komt voor deze problematiek en dat ook een zorgverzekeraar zelf eens het initiatief

neemt om de claimcultuur te doorbreken, bijvoorbeeld door het financieren van een risicovol schoolplein. Maar dit vergt nog veel onderzoek en gesprekken.'

Mentale weerbaarheid

Op mijn vraag of er met haar inzicht en onderzoeksresultaten al iets wordt gedaan bij de Pabo's en bewegingsopleidingen antwoordt zij ontkennend. 'De belangstelling voor mijn bevindingen komt nu vooral van voorschoolse organisaties. Die weten mij te vinden en nodigen mij uit. Tegelijkertijd heeft mijn expertise wel een rol gespeeld bij mijn aanstelling als bewegingsdocent bij de Pabo in Groningen. Bij het vak dat ik ga geven, wil ik in eerste instantie het bewustzijn voor risicoangst bij studenten vergroten. Ik vind het belangrijk dat ze leren nadenken over de vraag hoe ze kinderen kunnen verleiden hun fysieke grenzen te verleggen en hoe ze samen kunnen zoeken naar uitdagingen. Het verleggen van grenzen op fysiek vlak is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen, ook voor hun mentale weerbaarheid.'

Het onderzoek

Judith Stolwijk voerde haar onderzoek uit onder begeleiding van docent Jaap Kleinpaste van de Calo van Windesheim.

[Lees meer over de master Physical Education and Sport Pedagogy](#)